

Maija Lehtinen

Askeleita artistiuteen

Teoksen matka musiikkivideoksi, lauluntekijän matka artistiksi

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Muusikko (AMK)

Musiikin tutkinto

Opinnäytetyö

21.11.2018

Tekijä(t) Otsikko Sivumäärä Aika	Maija Lehtinen Askeleita artistiuteen – Teoksen matka musiikkivideoksi, lauluntekijän matka artistiksi 31 sivua + 1 liitettä 21.11.2018
Tutkinto	Muusikko (AMK)
Koulutusohjelma	Musiikin tutkinto
Suuntautumismuutostie	Musiikintekijä
Ohjaaja(t)	Lehtori Jukka Väisänen Lehtori Leena Unkari-Virtanen
<p>Opinnäytetyöni käsittelee kirjoittamani, Ruusut-nimisen, kappaleen työstämistä biisi-ideasta musiikkivideoksi. Samalla käsittelen reflektionomaisesti omaa polkuani lauluntekijästä artistiksi. Työssäni käsittelen ja kuvailen eri vaiheita, mitä liittyy kappaleen kirjoittamiseen ja sovittamiseen sekä musiikkivideon suunnitteluun ja kuvaamiseen. Pohdin myös yleisemmin mitä uudelta artistilta tänä päivänä edellytetään.</p> <p>Kirjoitin Ruusut-kappaleen vuonna 2015. Se sovitettiin ja muokattiin valmiiksi vähitellen vuosien 2015-2018 aikana. Esituotantodemo tehtiin syyskuussa 2018 yhteistyössä tuottaja Oona Kaparin kanssa. Musiikkivideo kappaleesta suunniteltiin syksyllä 2018 ja kuvattiin Fiskarsissa samana syksynä. Suunnittelin itse kuvustuksen ja käsikirjoituksen, johon myös kuvaaja ja ohjaaja Antti Vuori antoi vinkkejä. Reflektioni artistiksi tulemiseen liittyvät sijoittuvat syksyyn 2018.</p> <p>Projektin aikana kypsyin ajattelemaan itseäni artistina. Aloin myös löytää oman "universumin", johon sisältyy musiikkityylin lisäksi myös visuaalinen maailma, jonka sain suunnitella, näyttää ja nähdä omin silmin videona. Tähän musiikkivideon tekeminen toimi korvaamattomana työvälineenä. Sain valmiudet suunnitella musiikkivideoita vastaisuudessakin ja ottamaan huomioon seikat, jotka takaavat onnistuneen lopputuloksen. Kasvoinkin musiikkimaailmassa henkisesti, opin verkostoutumaan ja tekemään yhteistyötä ihmisten kanssa, jotka saivat taiteeni nousemaan uudelle tasolle. Kaiken tämän kautta koin lopulta olevani osa työyhteisöä, enkä enää yksinäinen puurtaja.</p> <p>Projekti on minulle edellä mainituista syistä henkilökohtaisesti merkityksellinen. Musiikkivideo on erinomainen työväline artistille musiikkinsa ja visuaalisen maailmansa esittelemiseen. Artistius on relevantti aihe nykypäivän musiikolle. Opinnäytetyöni antaa muille aloitteleville artisteille tietoa näistä aiheista. Artistius ja artistiksi tuleminen ovat alue, jossa riittäisi paljon tutkittavaa, ja työni on vain pintaraapaisu aiheesta.</p>	
Avainsanat	Laulunkirjoitus, artisti, popmusiikki, sanoittaminen, säveltäminen, sovittaminen, laulaja, kappale, musiikkivideo, käsikirjoitus, artistiuniversumi

Author(s) Title	Maija Lehtinen Becoming an artist – From a song to a music video, from a songwriter to an artist
Number of Pages Date	31 pages + 1 appendices 21 Nov 2018
Degree	Bachelor of Music
Degree Programme	Music Degree
Specialisation option	Music maker
Instructor(s)	Jukka Väisänen M.Mus Leena Unkari-Virtanen D.Mus
<p>There are many stages in writing a song and making a music video of it. In my thesis, I depict the different stages and reflect on my journey from a songwriter to an artist. I will describe the various steps of writing a song and arranging it. In addition, I describe how I devised the realization of a music video, and how it was filmed. I will also reflect on what is required from a debuting pop artist today.</p> <p>The song "Ruusut" was written in 2015. It was arranged between 2015 and 2018. A pre-production demo recording was made in September 2018, in collaboration with the producer Oona Kapari. The preparation of the music video started in the beginning of fall 2018 and it was filmed in November of the same year. I planned the costumes and wrote the script, the film-maker Antti Vuori helping me with his ideas. My reflections were also written in the fall of 2018.</p> <p>During the project, I matured to think of myself as an artist. I started to find my own "universe" – including a visual aspect to design, play and see it filmed. For this purpose, the making of the music video was an invaluable tool. I learned the skills to design the visual aspect of music videos and also, what is required for their successful realization. I matured as a musician and learned networking skills. In addition, I gained competence in how to collaborate with people who helped my art to evolve to a higher level. Through this I got to experience being a part of a larger work community.</p> <p>For all these reasons, the project is very meaningful for me personally. Making a music video is an excellent tool for an artist to present their music and their visual universe. Being a performing artist is a relevant topic for the musicians today. My thesis will provide other debuting artists with information about these topics. Becoming and being an artist are topics where there is still a great deal to research, and my work is only scratching the surface.</p>	
Keywords	Songwriting, artist, pop music, lyrics, composing, arranging, singer, song, music video, script, visual universe

Sisällys

1	Johdanto	6
2	Työn lähtökohdat	6
2.1	Kysymyksiä	7
2.2	Aiempi kokemus aiheeseen liittyen	7
3	Ruusut-kappaleen kirjoittamisen ensivaiheet	8
3.1	Kappaleen alkuidea	8
3.2	Idean jatkokehittäminen	8
3.3	Sointuharmonia ja sanoituksen jatkokehittely	9
4	Kappaleen demoäänite ja edelleen kehittäminen	9
4.1	Demoäänitteen tekemisen aloittaminen ja lyriikan viimeistely	9
4.2	Reflektioita lyriikan aiheesta	10
5	Kappaleen ensiesitys ja siihen valmistautuminen	10
6	Kappaleen sovittaminen	11
7	Kappaleen julkaisemisen valmistelu	11
7.1	Etäisyyttä kappaleeseen ja tuottajan valitseminen	11
7.2	Musiikkivideon suunnittelun aloittaminen	11
7.3	Julkaisun suunnittelu	11
7.4	Sparrausringin kullantarvoiset neuvot	12
7.5	Esituotantodemo	12
8	Pala henkilökohtaista artistihistoriaani	13
8.1	Artisti unohduksissa	13
8.2	Alanvaihtoajatukset ja musiikin löytäminen uudelleen	13
8.3	Musiikillisen suunnan löytäminen	14
8.4	Artistin herääminen minussa	14
9	Musiikkivideon suunnittelu	15
9.1	Videon suunnittelun ensivaiheet	15
9.2	Käsikirjoittamisen aloittaminen	15

9.3	Kuvauspaikat	16
9.4	Puvustuksen miettiminen	17
9.5	Meikki ja hiukset	18
9.6	Käsikirjoituksen jatkokehittäminen	18
9.7	Rekvisiitan metsästystä	19
10	Videon kuvaaminen	19
10.1	Videokuvausta edeltävä päivä	19
10.2	Kuvauspäivä sarastaa	19
10.3	Lähes täydelliset olosuhteet	20
10.4	Kuvausten aloittaminen	20
10.5	Joessa	21
10.6	Sisäkuvaukset	22
10.7	The days after	23
11	Kappaleen ja videon merkitys minulle artistina	23
11.1	Jumissa	24
11.2	Ruusut-kappaleen kirjoittamisen merkitys	24
11.3	Artistiuniversumia etsimässä	24
12	Artistius tänä päivänä	25
12.1	Kohderyhmä	25
12.2	Mitä levy-yhtiöt odottavat uudelta artistilta?	25
12.3	Ikäkysymykset	26
12.4	Mitä on artistin menestyminen?	27
13	Pohdinta	28
	Lähteet	30
14	Liitteet	32

Liite 1. Ruusut-kappaleen musiikkivideo

1 Johdanto

Millaisen evoluution musiikkikappale käy läpi ensimmäisestä ideasta valmiiseen musiikkivideoon? Mitä kaikkea tarvitsee huomioida, kun suunnitellaan ja tehdään musiikkivideo? Miten oma artistius suhteutuu musiikkivideon tekemiseen? Opinnäytetyössäni käsittelen vaihteita, jotka liittyvät esikoissingleni ”Ruusut” kirjoittamiseen, esituottamiseen sekä siihen tehdyn musiikkivideon käsikirjoittamiseen, suunnittelemiseen ja kuvaamiseen. Käsittelen myös reflektiotyypisistä henkilökohtaista matkaani lauluntekijästä artistiksi sekä mietin, mitä artistiksi tuleminen tänä päivänä vaatii. Esikoisjulkaisuni on singlejulkaisu, joka ilmestyy tämänhetkisten suunnitelmien mukaan vuoden 2019 aikana. Musiikkivideo kuvattiin marraskuussa 2018. Tämä julkaisu on ensimmäinen artistinimeni, Maija Karoliinan, usean singlen julkaisuista, joista lopulta on tarkoitus koostua kokonainen pitkäsoitto.

Työni keskittyy Ruusut-kappaleen kirjoittamisen ja sovittamisen eri vaiheisiin, musiikkivideon käsikirjoituksen ja kuvaamisen suunnitteluun, kuvaamiseen, ja omaan reflektioon sekä asiantuntijoiden lausuntoihin artistiudesta tämän päivän Suomessa. Käsittelen artistiutta kevyen musiikin saralla toimivan muusikon kannalta.

2 Työn lähtökohdat

Työssäni kuvaan autoetnografisesti¹ Ruusut-kappaleen eri työvaiheita sekä ajatuksiani artistina olemiseen liittyen. Työni on kuvausta kappaleen ja musiikkivideon tekemisestä sekä omista ajatuksistani tapahtumien keskellä. Käytän työssäni myös aiheeseen liittyviä lähteitä, kuten nettiartikkeleita ja haastatteluja, ja käsittelen siihen liittyviä termejä. Työn tavoitteena on kuvata lauluntekijän kasvua aktiiviseksi, määrätietoiseksi artistiksi, sekä metaforisesti kappaleen kasvua biisi-ideasta musiikkivideoksi. Kirjoittamiseni tavoitteena on myös oppia itsestäni uutta ja kehittää itseäni ihmisenä, muusikkona ja artistina, sekä näin myös selkeyttää itselleni omaa ammatillista suuntaani ja mahdollisuuksiani. Työ kuvaa myös käytännön askelia, mitä kappaleen tuottamiseen, äänittämiseen ja julkaisemiseen liittyy artistin näkökulmasta.

¹ Autoetnografialla tarkoitan huomioni kiinnittämistä fyysisiin ja psyykkisiin tuntemuksiin sekä ajatuksiin ymmärtääkseni kokemaani. (Ellis, Bochner 2000, 737)

2.1 Kysymyksiä

Päädyin autoetnografisessa tutkimuksessani pohtimaan mm. seuraavia, suurelta osin henkilökohtaisia kysymyksiä:

Millainen on kasvuni muusikosta ja lauluntekijästä artistiksi?

Miksi tahdon olla artisti ja esittää itse omia kappaleitani?

Miksi tahdon kappaleeni suuren yleisön kuultavaksi?

Miten ns. artistiuniversumi luodaan?

Miten kappale muuntautuu musiikkivideoksi?

Millaisia työvaiheita musiikkivideon suunnitteluprosessiin liittyy?

Millainen henkilökohtainen merkitys musiikkivideolla on omaan artistiuteeni?

Miten musiikkivideon tekeminen voi auttaa luomaan artistin visuaalista maailmaa?

Onko artistius narsismia?

Miten tämän päivän Suomessa voi saavuttaa menestystä artistina?

Miksi naisartisti voi kokea olevansa liian vanha menestyäkseen?

2.2 Aiempi kokemus aiheeseen liittyen

En ole aiemmin julkaissut musiikkia omalla nimelläni. Dad's Hello -yhtye, jossa toimin solistina ennen heidän julkaisujaan, on julkaissut kaksi levyä, joilla on kirjoittamiani kappaleita, mutta olin näillä levyillä biisintekijän asemassa enkä ollut itse julkaisuprosessissa mukana. Olen ollut laulajana mukana muutamalla julkaisulla, mutta näissäkään en juurikaan päässyt näkemään itse julkaisuprosessia, vaan tekemiseni on keskittynyt enemmän studiolaulamiseen muiden henkilöiden hoitaessa muut roolit. Olen toki keskustellut paljon muiden artistien kanssa, jotka ovat musiikkia julkaisseet, ja myös musiikintekijäkoulutuksessa musiikin julkaiseminen on ollut yksi keskeisistä aiheista, joten minulla oli jo paljon tietoa julkaisemiseen liittyvistä asioista. Kuitenkin, käytäntö on aina toinen tilanne, ja uusia kysymyksiä ja selvitettäviä asioita on tullut jatkuvasti vastaan.

Olen ollut aikaisemmin mukana yhdellä musiikkivideolla. Perttilä-niminen artisti julkaisi lavastetusta live-tilanteesta musiikkivideon, jossa toimin taustalaulajan roolissa. Tämän videon kuvasi sama henkilö, joka kuvasi myös videon, jota tässä opinnäytetyössä

käsittelen. Minulla oli siis jotain käsitystä videon kuvaustilanteesta, mutta tähän projektiin liittyvässä kuvaustilanteessa on erilaiset kuvausympäristöt ja -tekniikat.

3 Ruusut-kappaleen kirjoittamisen ensivaiheet

Tässä luvussa kuvaan eri vaiheita, mitä Ruusut-kappaleen säveltämiseen ja sanoittamiseen on liittynyt. Kerron myös Ruusut-kappaleen sanoitusten inspiraation lähteistä, ja sen sointuharmonian kehittelystä. Luvussa on myös otteita sanoituksista.

3.1 Kappaleen alkuidea

Kaikki alkoi eräänä alkusyksyisenä sunnuntaipäivänä, kun laitoin ruokaa ja vilkaisin keittiön ikkunasta ulos. Läheisestä pienvenesatamasta ajoi poispäin auto, jonka perässä olevalla trailerilla oli vene. Olimme juuri olleet perheeni kanssa ulkona, ja ilmassa oli syksyn raikas kirpakuus. Katselin, kun tuo auto veneineen ajeli poispäin talostamme ja tunsin haikeutta. En haikeutta juuri kyseisen veneen lähtöä kohtaan, vaan sellaista yleistä syksyn tunnelmaista haikeutta. Ennen talven tuloa veneet haetaan satamasta, etteivät ne jäätyisi kiinni tai jäisi lumen alle. Yksi aikakausi on taas ohi. Mietin heti, että tästä aiheesta täytyy kirjoittaa laulu. Ja niin mielikuvitukseni lähti lentämään.

3.2 Idean jatkokehittäminen

Yksi aikakausi on ohi, tapahtuu luopumista, ajattelin. Lähipiirissäni oli viime vuosina tapahtunut avioeroja, ja varmaankin juuri se sai hahmottelemaan luopumisaiheen avioeron ympärille. Aloin hyräillä mielessäni melodiaa seuraavilla lyriikoilla: "Vene täytyy hakea pienvenesatamasta". En silloin ehtinyt työstää ideaa eteenpäin, mutta muutaman päivän päästä ajelin autolla yksin vähän pitemmän matkan jonnekin, ja aloin äänitellä kännykkäni sanelimeen kappaleelle jatkoa. Autossa laulujen kirjoittaminen onkin muodostunut minulle yhdeksi parhaista keinoista tehdä biisejä. Sanoitukset ja melodia syntyivät samanaikaisesti, ja ensimmäinen säkeistö ja kertosäe olivat pian valmiit.

"Vene täytyy hakea pienvenesatamasta, sanoit että sille jo ostajan sait. Talo täytyy puunata näyttöjä varten, eihän tätä ilmaa voi kukaan hengittää. Sinä käännyit pois, kun

vain kurottauduin ottamaan irtohiuksen sun olkapäältäsi. Vene täytyy hakea pienvenesatamasta, hyvä että sille jo ostajan sait.”

3.3 Sointuharmonia ja sanoituksen jatkokehittely

Myöhemmin kotona otin esiin kynän ja paperia, istuin pianoni ääreen ja hahmottelin sointuharmonian vastavalmistuneisiin säkeistöön ja kertosäkeeseen. Sitten aloin miettiä toisen säkeistön sanoituksia. Katselin samalla työhuoneeni ikkunasta kylmennyttä syksymaisemaa. Alla oli niin sanottu huono kesä, jonka aikana tuntui, ettei koko kesä tulekaan. Vasta loppukesästä alkoi lämmetä. Sanat alkoivat hahmottua. *“Kesän lempeys saapui niin myöhässä tänä vuonna. Anopille paljon mä puolukkaa vein”*. Tosiasiassa anoppi ja appi olivat tuoneet meille puolukkasurvosta. Mutta happamat puolukat sopivat hyvin tähän kielikuvaksi. Olin päättänyt, että laulun päähenkilö oli rakastunut suhteen ulkopuoliseen henkilöön, ja siksi puoliso on halunnut erota, vaikka päähenkilö katu asiaa. *“Ruusut täytyy suojata talvea varten. Kunpa saman oisin tehnyt mun tunteillein.”* Näin toisen säkeistön teksti oli valmis. Iltapäivä alkoi olla jo pitkällä, ja lähdin hakemaan lastani hoidosta. Minusta kappale tarvitsi c-osan. Aloin tapailemaan sitä jälleen ajaessani päiväkotia kohti. Laitoin kännykän sanelimen päälle. *“Leikittelin tunteilla, elättelin mahdollisuutta. Pakenin kai tuttua ennalta-arvattavuutta. Ei mun ollut tarkoitus rikkoa meitä”*. Kappaleen osat olivat nyt pääpiirteittäin valmiit. Kuulin mielessäni, kuinka C-osan jälkeen palattaisiin vielä säkeistöön, johon kappale päättyisi.

4 Kappaleen demoäänite ja edelleen kehittäminen

Luvussa 4 kerron Ruusut-kappaleen demoäänitteen tekemisestä, lyriikan viimeistelemisestä ja avaan sanoitusten aiheen valinnan taustoja.

4.1 Demoäänitteen tekemisen aloittaminen ja lyriikan viimeistely

Tässä vaiheessa laulun kirjoitusta aloin äänittämään siitä demoäänitystä kotona työhuoneessani. Olin vasta tutustumassa Logic Pro X -ohjelmistolla äänittämiseen. Äänitin ensin yksinkertaisen pianosäestyksen, jonka jälkeen äänitin laulut, joista taisin ottaa aika monta ottoa, koska olen aika kriittinen laulamiseni suhteen, ja niiden

äänittäminen on myös mukaansa tempaavaa touhua. Äänittäessä kappaleen viimeistä säkeistöä, muotoilin vasta sen sanat. *“Ruusut on nyt suojattu talvea varten, kunpa saman oisin tehnyt mun tunteillein. Talon portit lukittu viimeistä kertaa, kunpa saman oisin tehnyt mun sydämellein”*. Mietin pitkään, onko “talon portit” hyvä ilmaisu Suomessa, missä taloissa ei yleensä ole portteja. Kaupunkialueilla kuitenkin tällaisiakin taloja on. Ilmaisu nousi lähinnä omasta menneisyydestäni Ranskassa, missä käytännössä kaikissa taloissa on portit.

4.2 Reflektioita lyriikan aiheesta

Mielenkiintoista tästä lyriikan aiheen valinnasta tekee se, että olin aina inhonnut niin sanottuja erobiisejä, ja myös sanonut sen useita kertoja ääneen. Ehkä kuitenkin juuri lähipiirin avioerot saivat minut kirjoittamaan asiasta kappaleen. Omaakin avioliittoa oli tuolloin takana 14 vuotta, ja toki siihenkin oli omat vaikeat vaiheensa sisältyneet, joten pystyin peilaamaan asioita omaankin elämään, vaikkei kappale olekaan suoraan siitä kirjoitettu. Tässä kappaleessa on ehkä uutena kulmana se (muihin erobiiseihin nähden), että pettäjä ei itse olisi halunnut erota.

5 Kappaleen ensiesitys ja siihen valmistautuminen

Ensiesityksen kappale sai Hakasalmen huvilassa marraskuussa 2016, jolloin esitin muutaman kappaleeni siellä duona pianisti Katriina Siekkisen kanssa. Tätä esiintymistä varten harjoitellessa minua alkoi häiritsemään C-osan sanoituksen ilmaisut, joissa päähenkilö “leikittelee tunteilla” ja “elättelee mahdollisuutta”, ikään kuin hän olisi tietoisesti suunnitellut rakastuvansa toiseen. Joten muutin kyseisen osan tekstin alun seuraavanlaiseksi: *“Harmaan arjen keskellä tunsin jotain outoa, uutta.”* joka jatkui samalla tavalla kuin aiemminkin: *“Pakenin kai tuttua ennalta-arvattavuutta.”* Esiintyminen meni hyvin, ja vaikka se oli pienimuotoinen, se oli minulle hyvin tärkeä ja rohkaiseva. Sain runsaasti positiivista palautetta kappaleistani ja sanoituksistani. Minulla oli myös ollut parin vuoden tauko oman musiikin esittämisessä, ja tämä esiintyminen vahvisti ajatuksiani siitä, että minulla on jotain kallisarvoista jaettavaa ihmisille.

6 Kappaleen sovittaminen

Aloin työstämään kappaleen sovitusta tarkemmin, kun valmistauduin sävellyskonserttiini, joka oli Tempeliaukion kirkossa toukokuussa 2017. Lisäsin demoäänitteeseen basson ja rummut, kolmiääniset taustalaulut, perkussiot, sekä aloin työstää jousisovitusta. Suunnittelin kappaleeseen jousikvartettia. Lopuksi lisäsin myös syntetisaattorilla tunnelmaraidan, jota sähkökitara imitoi konsertissa. Konsertissa oli lopulta jousisoittimista vain sello, jolle sovitin oman linjansa. Sain kaiken tämän tuloksena äänitettyä kappaleesta hyvälaatuisen demoäänityksen.

7 Kappaleen julkaisemisen valmistelu

Kappaleen julkaisuun liittyy eri työvaiheita. Näitä ovat esim. esituotantovaihe, tuotantovaihe (äänitys) ja jälkituotanto (miksaus, masterointi). (Larmola 2013.) Luvussa 7 kerron kappaleen esituotantovaiheen ja musiikkivideon suunnittelun alusta, sekä kollegoitteni tärkeistä neuvoista asiaan liittyen.

7.1 Julkaisun suunnittelua

Kappale jäi hautumaan taka-alalle, kun saimme perheenisäystä. Syksyllä 2018 tein päätöksen julkaista kappaleesta singlejulkaisun. Tuottajaksi valitsin huolellisen harkinnan jälkeen Oona Kaparin, joka työskentelee Finnvox-studiolla. Olin myös suunnitellut jo parin vuoden ajan tekeväni kappaleesta musiikkivideon, ja nyt alkoi olla sille sopiva aika. Kappaleen sanat sijoittuvat syksyyn, joten koin parhaaksi kuvata videon syksyllä, ja alun perin ajattelin julkaista sen jo samana syksynä, ehkä marraskuun aikana. Sainkin varattua studion ja soittajat.

Olin todella innoissani, että olin viimein julkaisemassa omaa materiaaliani omalla artistinimelläni. Olin lähettänyt kappaleen Oonalle, ja jännityksellä odotin esituotantodemoa. Bändin soittajat olivat niin kiireisiä, että emme olisi ehtineet edes harjoittelemaan kappaletta yhdessä, vaan he olisivat tulleet suoraan studiolle, missä meillä olisi ollut yksi päivä aikaa äänittää kaikki. Halusin jousisovituksen, jota alustavasti tiedustelin Antti Vuorelta, joka myös kuvaisi videon. Mietimme, että jouset täytyisi ehkä

toteuttaa ainakin osittain koodaamalla, koska olisi vaikea näin lyhyellä varoitusaajalla löytää jousisoittajat studioon. Budjetti oli myös hyvin rajallinen, joten tämä vaikutti muusikoiden valmiuteen tulla soittamaan.

7.2 Sparrausringin kullannarvoiset neuvot

Eräänä sunnuntaina menin pienimuotoiseen musiikkialan naisten sparrausrinkiin, missä olin käynyt pari kertaa aikaisemminkin. Sparrausringissä käynti oli saanut minussa aikaan aivan uudenlaisen henkisen prosessin, ja sai minut menemään määrätietoisemmin unelmiani kohti. Ringissä kävi monia naisia, jotka elivät unelmaansa. Se sai minuunkin aivan uudenlaista vauhtia ammatillisten asioiden suhteen. Lisäksi sain heiltä kallisarvoisia neuvoja.

Kerroin heille suunnitelmistani kappaleen ja musiikkivideon julkaisemisesta. He olivat hyvin kannustavia, mutta yksi heistä kysyi kysymyksen, joka sai minut katsomaan toimintaani uudelta kantilta. "Suojeletko itseäsi alisuoriutumisella?" "Voi hyvinkin olla", oli viipymätön vastaukseni. Keskustelumme päätteeksi päällimmäiseksi mieleeni jäi ajatus: mihin minulla on kiire? No, tiesin vastauksen, ainakin osittain. Olin jo tarpeeksi pitkään lykännyt, osittain ihan pätevistä syistä, musiikkini julkaisua. Nyt olin täynnä motivaatiota, päässäni kaikui lähinnä sana "Viimeinkin!". Olin kiirehtimässä laadun kustannuksella. Olin kehittänyt itselleni paljon stressiä siitä, että sekä kappaleen että videon täytyisi tulla valmiiksi pian ja hyvin. Tein päätöksen lykätä kappaleen julkaisemista seuraavaan syksyyn. Sinä aikana ehdisin itsekini miettiä sen sovitusta tarkemmin ja syventyä siihen kunnolla tuottajani kanssa sekä buukata ammattimaisen jousisektion loistavien muusikoitteni lisäksi. Kappale julkaistaisiin, kun se todella olisi valmis ja niin hyvä kuin mahdollista, kaikin puolin. Minulla kuitenkin oli tässä tavoitteena, ei enempää eikä vähempää kuin radiosoitto ja median huomio valtakunnallisesti. Tämä kappale tulisi myös olemaan ensimmäinen kappale tulevaan promopakettiin, jolla yrittäisin saada levytyssopimuksen, joten laatuun olisi syytä panostaa.

7.3 Esituotantodemo

Tässä välissä olin jo miettinyt kappaleen sovitusta, ja antanut Oona Kaparille joitakin referenssejä sen tyyliin liittyen. Kappaleessani oli kansanmusiikkivaikutteita, mutta

halusin siihen myös elektronisuutta sekä tahtoin sen olevan jotakuinkin radioystävällinen. Instrumentaationa olisi akustinen kitara, piano, basso, rummut, jousikvartetti ja taustalaulut. Perkussiot ja elektroniset elementit toteutettaisiin tietokoneohjelman avulla. Halusin syvyyttä, karuutta ja kauneutta. Samoja asioita kuin mietin myös videolleni. Lokakuun 2018 alussa sain Oonalta esituotantodemon ensimmäisen, vielä keskeneräisen version sähköpostiini. Aloitin kuuntelun, ja onnenkyyneleet alkoivat muodostua silmiini. Oona oli onnistunut tavoittamaan juuri sitä tunnelmaa, mitä minulla oli itselläkin mielessä.

8 Pala henkilökohtaista artistihistoriaani

Artistiksi kasvaminen tapahtuu jokaisella yksilöllä omien erilaisten vaiheiden kautta. Tässä luvussa kerron omasta prosessistani ja siitä, miten ”unohdin” artistin minussa, miten harkitsin alanvaihtoa, ja miten artisti minussa löytyi uudelleen tämän projektin myötä.

8.1 Artisti unohduksissa

Menneiden vuosien aikana olen pohtinut monenlaisia asioita liittyen muusikkouteeni. Olen aina halunnut olla artisti, mutta minulla on ollut paljon henkistä työstettävää voidakseni tulla sellaiseksi. Teini-ikäisenä perustin Dad's Hello -nimisen gospelyhtyeen, joka soitti omaa musiikkiani. Keikkailin pari vuotta bändini kanssa, kunnes muutin ulkomaille. Asuin kymmenen vuotta ulkomailla ja kävin siellä läpi vuosikausia kestäneen masennuksen ja lapsettomuuden sekä vietin paljon aikaa yhteisössä, jossa otin vastaan henkistä ja hengellistä väkivaltaa. Nuo vuodet, joihin sisältyi myös paljon hyvää ja arvokasta, saivat minut painamaan artistin minussa unohduksen pohjamutiin, mistä nouseminen ei tapahtunut hetkessä. Elin ympäristössä, jossa artistius koettiin vääränlaisena ylpeytenä ja esiintyminen omat taidot näyttärenä jopa syntinä. Toki kaikki tuossa yhteisössä eivät ajatelleet näin. Mutta se tuntui kuitenkin olevan tarpeeksi monen ihmisen mielipide, ja yhteisön musiikkivastaavana minuun kohdistui paljon tietynlaisia odotuksia, joihin silloin koin tarvetta yrittää vastata.

8.2 Alanvaihtojatukset ja musiikin löytäminen uudelleen

Suomeen palatessani mietin jo alanvaihtoa. Joitakin kuukausia kuljin jo aivan toiseen suuntaan, mutta sitten aloin kaivata jotakin. Musiikkiin, erityisesti sen tekemiseen ja esittämiseen, tunsin paloa, jollaista en saavuttanut mitään muuta tehdessäni. Olen luova persoona, ja ihan niin kuin noiden ulkomailla vietettyjen vuosien aikana, myös alanvaihtoa suunnitellessani minussa alkoi joku hyvin tärkeä osa passivoitua ja kuihtua. Joten silloin, seitsemän vuotta sitten, tein lopullisen päätöksen; musiikki on minunalani.

8.3 Musiikillisen suunnan löytyminen

Aloitin musiikintekijäopinnot Metropoliasissa, joka on ollut oma matkansa. Sen aikana yksitoista vuotta jatkunut lapsettomuus sai päätöksensä, ja saimme vielä toisenkin pienokaisen ilostuttamaan elämäämme, antaen myös lisää aiheita lauluihin. Opintojen aikana, loppuvuosina jo täysin masennuksesta parantuneena, etsin musiikillista suuntaani. Opintojen alkuvaiheilla haaveilin jazzlaulajan ja -säveltäjän urasta, ja suunnittelin tekeväni jazzlevyn. Mutta jostain syystä aina kun sain biisi-idean, se olikin suomenkielistä poppia. Ikään kuin välivaiheena esitin vähän aikaa suomenkielistä soul- ja jazzvaikutteista popmusiikkia, kunnes annoin periksi luontaiselle taipumukselleni tehdä herkempää laulelmavaikutteista popmusiikkia. Koen, että tässä vaiheessa luovuuteni nousi uudelle tasolle. Olin vihdoin itselleni rehellinen, ja annoin kaikenlaisten lyriikoiden virrata minusta, ajattelematta ovatko ne moraalisesti väärä kenenkään mielestä. Tai, ajattelinhan minä sitä, mutta vasta jälkepäin, eikä se saanut minua muuttamaan tekstejäni. Kävin noihin aikoihin myös laulaja-lauluntekijä Laura Sippolan, joka on tätä nykyä lauluntekijyyden tohtori, sävellystunneilla. Laura antoi minulle tekstittämissen ohjeita, jotka tuntuivat avaavan lyriikkalukkonni lopullisesti.

8.4 Artistin herääminen minussa

Koin olevani ennen kaikkea laulaja-lauluntekijä ja olin miettinyt jo jonkin aikaa, josko keskittyisin tulevaisuudessa olemaan pääasiassa vain lauluntekijä. Jos kirjoittaisin muille artisteille, ja tekisin välillä pikkukeikkaa omaksi ilokseni, sivutyönä. Mutta kun päätin julkaista Ruusut-kappaleen ja tehdä siitä videon, herätin jotain uinuvaa minussa. Ikään kuin olisin yhtäkkiä antanut tilaa itselleni olla kokonainen. Ennen kuin suunnittelin biisin julkaisua, olin miettinyt motiivejani eri asioiden suhteen. Miksi haluaisin kirjoittaa biisejä muille? Miksi esittää niitä itse? Tulin siihen tulokseen, että haluan esittää kappaleitani

itse, koska koen, että se on se tehtävä, joka on minulle annettu. Haluan tuoda biisini, sanoitukseni ja tulkintani ihmisten kuultavaksi, jotta he saisivat siitä jotain hyvää. Ymmärrystä, jotain mihin samaistua, tunnetta siitä, ettei ole yksin. Viime aikoina olen herännyt myös siihen, että kaikki menneiden vuosien vaikeat kokemukset ovat antaneet minulle ehtymättömän kultakaivoksen lyriikoita täynnä. Ruusut-kappaleen jälkeen olen vielä säveltänyt useita muita samantyyllisiä kappaleita, joista osan tulen levyttämään itse, ja osan tarjoan muille artisteille.

9 Musiikkivideon suunnittelu

Seuraavaksi kerron Ruusut-kappaleen musiikkivideon suunnitteluun liittyvistä vaiheista. Kerron käsikirjoituksen aloittamisesta, kuvaamispaikan valitsemisesta, käsikirjoituksen jatkokehittämisestä ja lavastuksen rekvisiitan hankkimisesta.

9.1 Videon suunnittelun ensivaiheet

Keväällä 2016 siis päätin, että teen Ruusut-kappaleesta musiikkivideon. Kappale oli minulle tärkeä, koska koin että se edusti artistiuttani ja lauluntekijyyttäni hyvin, ja niinpä ajattelin, että se saa olla ensisingleni. Sovimme tuottaja Oona Kaparin kanssa, että hän tekee esituotantodemon jo nyt syksyllä, jotta voimme kuvata videon sen avulla.

Olin joitakin vuosia aikaisemmin tutustunut Antti Vuoreen, joka on ammattiohjaaja-kuvaaja. Olin nähnyt hänen aiempia musiikkivideoitaan ja ollut hänen tekemällään videolla itsekkin mukana, ja hän tuntui oikealta valinnalta tehtävään, niin audiovisuaalisesti kuin henkilökemiallisestikin. Aloin siis miettimään askeleita, jotka täytyisi ensimmäisenä tehdä. Sovimme Antin kanssa budjetista ja kuvaamisen suurpiirteisestä ajankohdasta, joka olisi loka-marraskuussa.

9.2 Käsikirjoittamisen aloittaminen

Aloin miettiä videon käsikirjoitusta ja mahdollisia kuvauspaikkoja. Jo pari vuotta olin miettinyt, että video kuvattaisiin enimmäkseen ulkona. Esiintyisin itse videossa ainoana

henkilönä, joka kävelisi polulla syksyisessä maisemassa. Ajattelin, että vieressä voisi olla vesistö, ehkä meri. Loppukohtauksessa antaisin takin valua yltäni ja pudota polulle, samoin pudottaisin hanskat ja huivin. Tämä kuvastaisi luopumista. Videon alkuun olin ajatellut sisätiloissa kuvattua kohtausta, jossa siemällisin ikkunasta ulos katsoen kahvia virttyneessä villatakissa, tukka sekaisin ja hiukan itseni unohtaneen näköisenä. Mutta tuosta ideasta sittemmin luovuin, koska budjetin rajallisuuden takia oli puhetta yhden lokaation kuvauksesta.

9.3 Kuvauspaikat

Vaihtelin paljon viestejä kuvaajan kanssa suunnitellen kuvausta. Ehdotin paikaksi kauniita Fiskarsin tai Billnäsän ruukkeja, joiden lähellä asuin. Kuvaaja ehdotti laulukohtauksien kuvaamista jossain hienossa sisätilassa, esim. vanhassa teollisuushallissa. Kävin ottamassa Fiskarsin ja Billnäsän ulkomaisemista kuvia, jotka sitten lähetin kuvaajalle. Samalla kävin Fiskarsissa upeassa sisätilassa, Viljamakasiinissa, joka on Fiskars-yhtiön omistuksessa. Parhailaan tilassa oli meneillään design-näyttely, mutta se purettaisiin jo muutaman päivän kuluessa. Yhtiön toimisto sattui vielä olemaan auki, joten kävin kysymässä voisiko tilaa käyttää musiikkivideon kuvaamiseen. Ystävällinen naishenkilö otti yhteystietoni ja aikoi palata asiaan sähköpostin muodossa. Kuvaajani innostui erityisesti Viljamakasiinista, joka oli rakennettu 1902 raudanvalmistuksen yhteydessä valmistetusta kuonatiilestä (Fiskars Village 2018, verkkosivut). Siinä oli upeat, kaarevat ovi ja ikkunat, sekä sisäpuolella puiset hirret katossa ja seinien vierellä. Yksi asia tuntui olevan joka tapauksessa selvä – video kuvattaisiin Fiskarsissa.

Pari viikkoa myöhemmin sain myös Fiskars-yhtiöltä sähköpostin, jossa he kertoivat luovuttavansa Viljamakasiinin käyttöömme, jos me, ehdotuksemme mukaan, vastaavasti laittaisimme siitä maininnan videon loppuun. Olin hyvin innoissani siitä, että saisimme tuon upean tilan käyttöömme. Nyt olimme valmiita laittamaan kuvauspäivän lukkoon. Kuvaisimme videon 8. marraskuuta.

Kuva 1. Viljamakasiini, Fiskars.

9.4 Puvustuksen miettiminen

Aloin miettiä puvustustani. Käytin yhden illan kokonaan etsien suomalaisia vaatefirmoja ja ottaen heihin yhteyttä, jos tahtoisivat näkyvyyttä ja antaisivat minun käyttää vaatteitaan videolla. Lähetin viestin neljälle tai viidelle vaatesuunnittelijalle, ja vain yksi niistä vastasi viestiini. Hän kieltäytyi kohteliaasti, kertoen syyksi sen, että saa niin paljon yhteydenottoja. Hän olikin ehkä kaikkein parhaiten kansainvälisesti menestynyt tekijä. Ymmärsin, että pyyntöni ei ehkä ollut vaatefirmoille mielekäs, koska minulla ei ollut vielä tunnettavuutta artistina, eikä näillä vaatefirmoilla olisi näin ollen takuuta siitä, että he saisivat yhteistyöstä mitään varsinaista hyötyä. En kuitenkaan halunnut vielä luovuttaa.

Laitoin joitakin viikkoja myöhemmin viestin vielä muutamalle vaatevalmistajalle, joista yksi vastasi kieltäytyen, vedoten kiireisiin. Yksi taas, suomalainen alpakanvillavaatemerkki Alpa, suostui mielellään. Olin ajatellut, että sisätiloissa kuvattuihin osioihin hieman arkisemmat villavaatteet olisivat hyvä valinta. Ulkokuvauksia ajatellen kävin parin pukuvuokraamon nettisivustoilla selaamassa pukuja ja olin yllättynyt

siitä, kuinka huokeat vuokrahinnat heillä oli. Löysinkin mekon, joka sopisi täydellisesti ulkona kuvattaviin osuuksiin. Asuista minulta puuttuisi enää takki ulkokuvauksiin. Päädyin Etsy-sivustolta löytämään kokopitkään villatakkiin, jonka tilasin Bulgariassa asuvalta tekijältä. Kengät löytyivät omasta takaa. Koruvalikoima tulisi korusuunnittelija Meira Raudan meimei-merkiltä. Kukkasomistaja Tanja Lehtinen tekisi minulle ulkona kuvattuihin osuuksiin syksyisen seppeleen oksista ja muista syksyn kasveista.

9.5 Meikki ja hiukset

Mietin myös, käyttäisinkö kampaajaa ja meikkaajaa, vai yrittäisinkö selvittää niistä tehtävistä itse. Minulla ei olisi oikein varaa enää kasvattaa budjettia. Olen myös käynyt meikkauskursseilla ja kampaustenkin tekemistä harjoitellut jonkin verran, joten päätin, että tekisin ne itse. Halusin saavuttaa videoon tietyn tunnelman – dramaattisuutta, synkkyyttä, mutta myös kauneutta. Pukuni ulkona kuvattavissa osuuksissa olisi Katri Niskasen suunnittelema sinivihreä pitkä mekko, joka myös toisi dramaattisuutta. Meikissä tulisi myös olla tiettyä dramaattisuutta ja syvyyttä.

9.6 Käsikirjoituksen jatkokehittäminen

Nähtyäni Fiskarsin kauniit vanhat rakennukset ja maisemat, alkoi mieleeni tulla lisää ideoita käsikirjoituksen suhteen. Kuvittelin itseni kävelemässä Fiskarsin jokivartta ilmeetön ilme kasvoillani, kori kädessäni, pudotellen polulle tavaroita: vanhoja haarukoita, veitsiä, lusikoita, jotka laitetaan jakoon eron tullessa... Kuvittelin tähän antiikkiset ruokailuvälineet. Voisin tiputella myös muita esineitä, kuten kirjeitä, nenäliinoja, punaisen silkkinauhan, sormukset, samppanjalaseja, pehmonallen, jossa lukee "To the one I love" (jonka sain mieheltäni seurusteluajoina), valkoiset kengät, ehkä hunnun, miehen rusetin tai kravatin... Lopulta koko korin, ja sen jälkeen takkini, käsineeni ja huivini. Kuvaaja piti ideoistani. Hän ehdotti, että kyseiset esineet olisivat sisäkuvauksessakin läsnä, ja että istuisin silloin koruttomalla tuolilla. Keksinkin, että kori voisi olla silloin sylissäni, täynnä näitä esineitä. Laitoin paikallisiin Facebookin roskalavaryhmiin hiukan tavallisesta poikkeavan etsintäkuulutuksen... Etsitään likaisia ja rikkinäisiä esineitä. Sain joitakin yhteydenottoja.

9.7 Rekvisiitan metsästystä

Sain yhteydenoton mm. paikallisen kirpputorin, Billnäsin Ruukki-kirppiksen, pitäjältä. Hän sanoi, että voin tulla penkomaan kirpputorin varastoa, jos sieltä löytäisin jotain projektiini sopivaa. Eräänä sunnuntaina menin kirpputorille sulkemisajan jälkeen, ja tämä vanhempi herrasmies auttoi minua löytämään sopivia esineitä. Lopulta etsimme niitä myös myyntipöydistä, ja kahden tunnin kuluttua olin saanut kasaan kaksi pahvilaatikollista vanhaa tavaraa. Osasta en ollut ihan varma, miten niitä voisi videossa käyttää, mutta otin ne kuitenkin mukaani. Sain tavarat lähes ilmaiseksi, ja lupasin kiittää Ruukki-kirppistä videon lopputeksteissä. Parin päivän päästä hain kirpputorilta myös peilipöydän, johon olin ihastunut. Olin näyttänyt siitä kuvia kuvaajalle, ja hän oli sitä mieltä, että sitä voisi käyttää kuvauksissa. Enää minulta puuttuisi huntu ja valkoiset kengät. Niistä laitoin vielä erikseen ilmoituksia Facebookin hääkirpputoreille. Löysin kengät samasta kylästä. Hunnun tein lopulta itse kirpputorilta löytyneestä kankaasta.

10 Videon kuvaaminen

Tässä luvussa kerron Ruusut-kappaleen musiikkivideon kuvauksista. Kerron niitä edeltävästä päivästä, valmistautumisesta, kuvausolosuhteista, itse kuvaustilanteista sekä ajatuksistani kuvausta seuranneina päivinä.

10.1 Videokuvausta edeltävä päivä

Videon kuvaamista edellisenä päivänä metsästin vielä viimeisiä meikkituotteita ja muita puvustukseen liittyviä tuotteita päivittäistavarakaupasta. Olin edellisenä päivänä tehnyt koemeikin ja päättänyt, millaisen kampauksen teen. Löysin kaiken tarvitsemani, ja illalla pakkasin kaikki valmiiksi vietäväksi autoon.

10.2 Kuvauspäivä sarastaa

Lapset herättivät minut tapansa mukaan aikaisin. Olin sopinut kuvaaja-ohjaaja Antti Vuoren kanssa, että tapaamme Fiskarsissa klo 13. Vietin rauhallisen aamun ja aloin sitten pakkaamaan autoa. Kun sain kaikki pakattua, aloin tekemään meikkiä. Tiesin, että meikin täytyy olla huolella tehty, mutta siihen taisi hurauttaa vieläkin enemmän aikaa kuin

kuvittelin. Muistelin meikkikurssilla saamiani vinkkejä ja otin jopa ensimmäistä kertaa elämässäni käyttöön tekoriipset, joita olin kokeillut jo aiemmin samalla viikolla. Sitten aloin tekemään kampausta. En osannut arvioida, kauanko näihin menisi aikaa, ja myöhästyin tapaamisesta. Onneksi Anttikin oli myöhässä ja pystyi miettimään myös minua odotellessaan kuvauspaikat valmiiksi.

10.3 Lähes täydelliset olosuhteet

Saavuvin Fiskarsin kylään, mistä ajoimme pienen pätkän Fiskarsinjoen rantaa ensimmäiselle kuvauspaikalle. Sää oli täydellinen. Sade tihkutti luoden kaikkialle hennon sumun kaltaisen hämyisyyden. Upeat ruskan lehdet olivat jo pudonneet puista, mutta värit olivat silti upeat. Pensaiden ja puiden oksat punersivat, joen kivien ja puunrunkojen sammaleet vihersivät, joki oli väritetty ruskeilla ja harmailla kivillä sekä punaisilla lehdillä. Vastarannan korkeat kalliot nousivat joen leveästä, järvimäisestä kohdasta harmaankirjavina, ja niiden päällä kasvoi mäntyä tummanvihreänä. Peilityyni vesi heijasti upeat kalliot veteen. Niityt ja rantojen korkeat kaislat olivat kullankeltaiset. Tunnelma oli juuri oikeanlainen kappaleen tunnelmaan. Antin mielestä mekko oli niin kuvauksellinen, että sen päälle ei kannattaisi laittaa villatakkia, joten päätin laittaa sinivihreän samettimekon lisäksi vain ruosteenpunaisen kaulahuivin. Ainoa asia, mikä olosuhteissa ei ollut täydellistä, oli saateen tuoma kylmyys. Lämpötila olisi marraskuun alussa voinut olla kylmempikin, oltiin sentään runsaasti plussan puolella, mutta märkä sametti iholla alkoi pian tuntua jäätävältä. Olin myös juuri kihartanut luonnostaan kiharuuteen taipuvat hiukseni, ajatellen että keinotekoiset kiharat olisivat videolla siistimmät, ja nyt sade vain painoi ne hiuslakka-kuormansa alla väsyneiksi, suoristuneiksi suortuviksi. No, ehkä sekin sopi videon tunnelmaan.

10.4 Kuvausten aloittaminen

Mietimme autolta lähtiessämme, mitä rekvisiittaa ottaisimme mukaan. Yhtäkkiä kori ja sieltä tiputeltavat tavarat tuntuivat hieman vaikealta toteuttaa, ja jätimme ne toistaiseksi autoon. Mukaan otin kuitenkin hunnun ja valkoiset kengät sekä seppeleet. Antti etsi sopivat kuvakulmat, ja ensimmäisenä kuvasimme minua kävelemässä joen vartta. Jokainen kohtaus täytyi kuvata vähintään kolme kertaa: ensin kaukaa, sitten vähän lähempää ja lopuksi lähikuvana. Olo tuntui hieman kiusaantuneelta, koska mietin liikaa ryhtiä, hiuksia, ilmeitä, puvun istuvuutta, ja minua jännitti. Avustaja olisi ollut tarpeellinen

kuvauksissa, mutta heräsimme siihen liian myöhään, enkä löytänyt sopivaa henkilöä viime tingassa auttamaan. Mutta tiesin, että kappaleeseen sopii ihan hyvin kiusaantunutkin ilme, joten en ollut nyt kuvauksien aikana asiasta kovinkaan huolissani. Jossain vaiheessa ottoja laitoin seppeleen päähäni. Kävelyäni kuvattiin moneen suuntaan ja parista eri kulmasta. Seuraavaksi kuvattiin, kun seisoin rannalla hypistelemässä huntua. Seuraavassa otossa katselin vastarannalle.

Kuva 2. Still-kuva Ruusut-kappaleen musiikkivideon kuvauksista (Antti Vuori 2018).

10.5 Joessa

Vaihdoin kuvauspaikkaa. Olimme yhä joen varressa, mutta kapeammassa ja matalammassa kohdassa. Kävelin jälleen ensin jokivartta pitkin, tällä kertaa epätasaisella, mutaisella nurmikolla. Sitten Antti kysyi ”Pystytkö jotenkin menemään tuonne jokeen?” ”Jokeen?” vastasin epäuskoisena. Löysin kuitenkin kohdan, jossa oli niin matalaa, että joen pohjan kivet näkyivät. Sinne täytyi kuitenkin mennä hieman isompia joen kiviä pitkin. Kivet olivat liukkaita, ja minulla oli 8 cm korot kengissäni. Selvisin kuitenkin joen keskelle, ja kuvasimme siinä kohtauksia, joissa olin kyykyssä joella ja uitin sormiani hyisessä vedessä. Lopuksi kuvasimme tärkeän kohtauksen. Otin seppeleen päästäni ja heitin sen jokeen. Antti kuvasi vielä seppelettä, jota virta vei eteenpäin. Seppele oli tarkoitus poimia vielä joesta sisäkuvauksia varten, mutta Antin hyvästä yrityksestä huolimatta virta vei sen. Onneksi minulla oli samankaltainen seppele vielä jäljellä. Nahkasaappaani kärsivät kuvauksesta, ja olin aivan kohmeessa kylmyydestä, mutta tämä oli kuvauksen hauskin osuus. Pari tuntia oli vierähtänyt, ja päivänvalo alkoi karata.

Kuva 3. Still-kuva Ruusut-kappaleen musiikkivideon kuvauksista (Antti Vuori 2018).

10.6 Sisäkuvaukset

Siirryimme kohti Makasiinia, joka oli Fiskarsin kylän reunamilla. Avasimme sen vanhat, puiset ovet ja huomasimme, että valot eivät syty. Onneksi vieressä sijaitsevalla Fiskars-yhtiöiden toimistolla oli vielä valot, ja kävin tiedustelemassa heiltä apua. Rakennusvas-
taava sattui olemaan paikalla ja laittoi sähköt taas toimimaan. Vilkaisimme auton taka-
konttiin, jossa kaikki kirpputorilta löytämäni rekvisiitta oli. Totesin ääneen, että jotenkin ei
tuntunut oikealta ottaa niitä tavaroita kuvauksiin, ehkä pelkistetympi lähestymistapa olisi
parempi. Antti tuntui olevan asiasta samaa mieltä. Kokosimme peilipöydän, ja Antti jäi
asentamaan valaistusta. Lähdin itse tauolle.

Kävin ensin kaupasta hakemassa tuikkukynttilöitä, joita Antti ehdotti Makasiinin ikkunan-
laudoille. Kävin kotona syömässä, tekemässä uuden kampauksen ja korjailemassa
meikkiä. Kun saavuin Makasiiniin, sytytin kynttilät ja aloitimme kuvaukset. Tällä kertaa
kappale soi taustalla ja lauloin sen mukana. Kuvaamisen aikana istuin peilipöydän ää-
ressä, laitoin puuteria, hypistelin pöydällä olevaa seppelettä ja katsoin välillä kameraa,
välillä peiliä. Antti osasi hyvin ohjata, minne päin katsoa milloinkin. Päälläni minulla oli
tällä kertaa Alpan alpakanvillavaatteet ja siskoni tekemät polvipituiset villasukat. Olin silti
edelleen kylmissäni, Makasiinissa kun ei ollut lämmitystä. Mietin, haittaako laulaessa
näkyvä höyry lopputulosta. Kuvasimme ehkä noin kahdeksasta kymmeneen ottoa, joista
parissa seisoin. Kuvaukset olivat nyt paketissa, ja pakkasimme kamat autoihin ja lai-
toimme ovet lukkoon. Ajelin kotiin hyvillä mielin.

Kuva 4. Still-kuva Ruusut-kappaleen musiikkivideon kuvauksista (Antti Vuori 2018).

10.7 The days after

Kuvausten jälkeisinä päivinä iski epäilykset. Olisiko kuitenkin pitänyt pitää kiinni tava-raideasta? Tuliko videosta nyt kuitenkin tarpeeksi dramaattinen? Entä jos en pidäkään lopputuloksesta? En tietenkään epäillyt kuvaajan ammattitaitoa, vaan lähinnä omaa ky-kyäni tietää, mitä haluan. Toisaalta mietitytti, kohtaavatko käsityksemme estetiikasta, vaikka olinkin nähnyt Antin aiemmin tekemiä videoita ja pitänyt niistä kovasti. Jätin asian mielessäni taka-alalle, koska en voinut sille mitään tehdä. Suunnittelin kirjoittavani Antille viestin, jossa pyydän häntä lähettämään kuvia ja videopätkiä editoinnin aikana. En ehti-nyt vielä kirjoittaa viestiä, kun jo sain Antilta still-kuvia videosta Messengerissä, vajaa viikko kuvausten jälkeen. Kuvat olivat upeita, ja epäilykseni karisivat niiden myötä. Jul-kaisin pari kuvaa sosiaalisessa mediassa ja sain paljon positiivista palautetta. Olo alkoi olla hieman kärsimätön. Olisipa hienoa, jos voisi julkaista jo koko videon! Mutta biisi täy-tyisi ensin tuottaa loppuun, ja sitten odottaa seuraavaa syksyä kappaleen syksyisten sa-nojen vuoksi.

11 Kappaleen ja videon merkitys minulle artistina

Ruusut-kappaleella on minulle itselleni suuri merkitys. Kappaleen kirjoittamista edelsi ju-miutuminen biisinkirjoituksen suhteen. Kappaleen kirjoittaminen oli minulle ensimmäinen merkki uudelta luovuuden vapautumisesta biisinkirjoittamisessa. Musiikkivideon suunnittelu auttoi minua kehittämään omaa visuaalista artistiuniversumiani.

11.1 Jumissa

Ennen Ruusut-kappaleen kirjoittamista olin hieman jumiutunut biisinkirjoitusprosessieni suhteen. En ajatellut olevani kovin kummoinen sanoittaja ja koin sanoittamisen hankalaksi. Harkitsin jopa ulkopuolisen sanoittajan käyttämistä biiseihini. Lähes kaikki uusimmat kappaleeni olivat kolmi- tai kuusijakoisia, hidastempoisia ja mollisävellajeissa. Koin vaikeaksi irtautua tuosta kehästä. Sävellystunneilla Laura Sippola ohjasi minua kirjoittamaan yhden kappaleen nelijakoisena, reippaassa tempossa ja duurisävellajissa, eli toisin sanoen hän rohkaisi minua menemään mukavuusalueeni ulkopuolelle. Kyseinen kappale ei tullut koskaan valmiiksi asti, eikä se miellyttänyt minua niin paljoa, että olisin sen ottanut käyttööni tai tarjonnut muille artisteille, mutta ilmeisesti juuri mukavuusalueen ulkopuolelle astuminen avasi luovuuden virtaamaan minussa uudella tavalla, ja koin biisinkirjoitusjumini avautuneen.

11.2 Ruusut-kappaleen kirjoittamisen merkitys

Seuraava kappale, jonka kirjoitin, oli Ruusut. Kappale on mollisävellajissa, ja tempoltaan rauhallinen, mutta nelijakoinen. Tärkein muutos oli kuitenkin uudenlainen tekstin tekemisen helppous. Olin oppinut kuvailemaan konkreettisemmin tilanteita sanoituksissani, ja se avasi sanoitusten tekemiseen ihan uudenlaisen maailman. Tästä syystä kappale on edelleen minulle hyvin tärkeä. Aloin uskomaan kykyihini tekstinkirjoittajana ja laulunkirjoittajana uudella tavalla. Esitin kappaleen Sippolalle sävellystunnilla, ja hän liikuttui kyyneleihin, ja pyysi saada esittää kappaleen esimerkkinä laulun tekokurssillaan, jota hän veti toisaalla. Olin hyvin otettu ja yllättynyt niin positiivisesta vastaanotosta. Sittemmin kappale on saanut positiivista palautetta myös muilta.

11.3 Artistiuniversumia etsimässä

Videon tekeminen kappaleesta sai minut ajattelemaan artistiuttani uudella tavalla. Minulla olikin yhtäkkiä jotain, mihin rakentaa konkreettisesti omaa "artistiuniversumiani". Olen visuaalinen ihminen, ja minusta on virkistävää keskittyä välillä ajattelemaan vain musiikkiini liittyvää visuaalista aspektia musiikillisten asioiden sijaan. Olen kuullut monelta taholta, että nykyään artistiksi tahtovalla, etenkin jos haluaa levy-yhtiöiden listoille, tulisi olla valmis paketti mietittynä, musiikillisesti, mutta myös visuaalisesti. Olimme käyneet keskustelua asiasta mm. sparrausringissä.

Minulla on selkeä kuva mielessäni siitä, miltä minun universumini näyttää, mutta on yllyttävän haastavaa pukea se sanoiksi. Väreinä se olisi syviä, murrettuja värejä, tummanvihreää, luumunsinistä, lilaa, ruosteenpunaista, karpalonpunaista, ruskeaa, harmaata... Luonnonläheisiä, vahvoja värejä yhdistettyinä neutraaleihin väreihin. Tunnelma olisi myös luonnonläheinen, salaperäinen, mystinen, dramaattinen, sensuelli. En ole artisti, joka seuraa valtavirran moderneja tyyli- ja trendejä, vaan olen enemmän kuin Shakespearen kanssa ravintolan kellarissa viiniä juova taiteilijainen, joskin modernimpi versio siitä. Tekstuuria, pehmeyttä, naisellisuutta, mutta dramaattisella, salaperäisellä twistillä. Sopiva sekoitus boheemia ja eleganttia. Musiikkini on kansallisromanttisia vaikutteita sisältävää popmusiikkia elektronisilla mausteilla. Välillä melankolista, välillä intohimoisen onnellista, mutta yhdistävänä tekijänä aina suuret tunteet ja soljuvat melodiat. Mielestäni tämä "universumini" näkyy Ruusut-videolla hyvin.

12 Artistius tänä päivänä

Olen saanut, muun muassa sparrausringin ansiosta, paljon tietoa alan toimintatavoista. Levytys sopimuksen saadakseen artistilla täytyy olla monta osa-aluetta hallinnassa, kuten kohderyhmä, motivaatio ja laadukas promopaketti. Seuraavissa alaluvuissa käsittelem näitä eri osa-alueita tarkemmin. Pohdin myös, miksi yli 30-vuotiaan uuden naisartistin on vaikea menestyä ja mitä menestys alalla oikeastaan on.

12.1 Kohderyhmä

On tärkeä miettiä omaa kuulijakuntaansa. Kuka tätä musiikkia haluaa kuunnella, ja miksi? Mikä on oma sanoma artistiuden takana? (Henna Sarriolan haastattelu 21.9.2018.) Täytyy miettiä, minkä ikäinen oma yleisö on, ja myös mistä lähteestä se kuuntelee musiikkia. Nykyartistin on mietittävä, haluaako kappaleen soivan enimmäkseen suurilla radiokanavilla, vai Spotifyssa. Näissä kanavissa ei pääsääntöisesti soi sama musiikki. Spotifyn soittolistoja kuluttavat enemmän nuorempi kuulijakunta. (YLE 2016.)

12.2 Mitä levy-yhtiöt odottavat uudelta artistilta?

On hyvä koota laadukas muutaman kappaleen promopaketti, jonka voi esitellä levy-yhtiölle. Paketin voi lähettää sähköpostitse, ellei satu saamaan henkilökohtaista tapaamisaikaa levy-yhtiöstä. Paketissa tulisi määrittää oma musiikkityyli ja mikä on sanoma oman artistiuden takana. Artistin ”brändin” eli aiemmin mainitun ”artistiuniversumin” tulisi olla kunnossa. (Sarriola 2018, haastattelu.) Cheekin managerin, Carla Ahoniuksen, mukaan on myös tärkeää, että artisti päämäärätietoisesti tietää kuka on, minkälaista musiikkia tekee, mihin tähtää ja minkälainen artisti haluaa olla. Ahoniuksen mukaan artisteilla on lahjakkuuden lisäksi karismaa, joka on puoleensavetävää. (Ahoni 2018, haastattelu - mtv.)

12.3 Ikäkysymykset

Olen pohtinut paljon omaa musiikkityyliäni ja artistiuttani sen valossa, vastaako se levy-yhtiöiden odotuksia. Olen myös pohtinut, missä määrin olen valmis muokkaamaan musiikkiani, jotta se kelpaisi kaupallisille kanaville ja levy-yhtiöille. Artisti Eroma teki minidokumentteja omasta matkastaan kohti ensimmäistä soolojulkaisuaan. Hänen musiikkinsa sai ensin paljon positiivista suitsutusta. Sitten yhtäkkiä levy-yhtiöiden edustajien kelkka kääntyi, ja hänelle sanottiin mm., että yli 30-vuotiaiden naisartistien väylä on täynnä. (Eroma-dokumentit, lokakuu 2018.) Ikäkysymys on yksi asia, mikä näköjään voi laittaa kapuloita rattaisiin. Levy-yhtiöt eivät ilmeisesti halua ottaa riskejä, ja parikymppisille sopiva musiikki myy tällä hetkellä parhaiten, koska sen ikäiset käyttävät eniten medioita, joissa on helpoin levittää musiikkia. Näitä medioita ovat suoratoistopalvelut, kuten Spotify, sekä YouTube. Tätä ikäryhmää vanhemmat musiikinkuluttajat kuuntelevat musiikkia pääasiassa radiosta. (Teosto ja IFPI 2018.)

Radiosoittoon taas ei ole helppo päästä radiokanavien soittolistajärjestelmän vuoksi, joihin ei yleisesti ole tapana ottaa uutta, ennestään tuntematonta artistia, ellei hänellä ole koko ison levy-yhtiön koneistoa taustallaan. Poikkeuksena näyttäisi olevan Radio Suomi sekä YleX:n uutta musiikkia soittavat ohjelmat (Puljujärvi, haastattelu 23.1.2015, Yle). Kun levy-yhtiöt eivät halua ottaa riskejä, jää usein 30-vuoden iän ylittäneelle artistille ainoaksi vaihtoehdoksi omakustanteen julkaiseminen, toiveena, että se herättää myös levy-yhtiöiden huomion. Omakustanteen julkaiseminen vaatii kuitenkin aina budjettia, ja jos sitä ei ole, voivat julkaisut jäädä tekemättä.

Minä ja kokemukseni mukaan moni kollegani, sekä monet potentiaaliset kuuntelijat, ovat kuitenkin sitä mieltä, että yli 30-vuotiaiden artistien musiikille on tarve, ja on olemassa laaja yleisö, joka haluaa kuulla juuri sen ikäisten tekemää musiikkia. Koen itse tämän myös vastuuasiaksi. Musiikki vaikuttaa ihmisiin. Tarvitsemme radioihin ja muihin musiikkikuuntelupalveluihin nuorekkaiden sanoitusten rinnalle enemmän musiikkia ja sanoituksia, joissa kuullaan elämäkokemuksen mukana tuomaa viisautta. Kuinka moni meistä oikeasti haluaa elää musiikin kautta vain nuoruuttaan uudelleen? Sopii myös miettiä, miksi ikäkysymys ei tunnu olevan niin relevantti miesartistien kohdalla. Keski-ikää lähestyviä miesartisteja putkahtelee havaintojeni mukaan tasaisesti julkisuuteen, eikä heidän musiikkinsa tunnu ainakaan tyyliinsä puolesta kosiskelevan parikymppistä yleisöä. Miksi naistulokkaan täytyisi olla nuori?

12.4 Mitä on artistin menestyminen?

Tuottaja Jukka Immosen (2016) mukaan artistin voi sanoa olevan menestynyt, kun tämän kappaleet soivat radiossa tai niitä striimataan eli kuunnellaan paljon netin suoratoistopalveluissa, ja kun artisti tekee paljon keikkoja ja esiintyy isoilla festarilavoilla. Hänen mukaansa on kuitenkin paljon artisteja, jotka striimaavat hyvin, mutta joita ei tunnisteta kaduilla. Musiikkiala pirstaloituu yhä enemmän, eikä enää ole yhtä reittiä menestykseen.

Menestys tarkoittaa eri artisteille eri asioita. Joillekin riittää, että heidän keikoillaan käy ihmisiä ja että he saavat musiikistaan tarpeeksi rahaa elämiseen, eivätkä he edes tavoittele massiivista radiosoittoa tai medianäkyvyyttä. Jos kuitenkin tähtää isompaan suosioon, tärkeintä olisi tehdä iso hittikappale. Jos hitti ei synny artistin omasta kynästä, tekijöiksi täytyy löytää hyvät säveltäjät, sanoittajat ja tuottajat. (Immonen, haastattelu 16.11.2016, Yle.)

Kaiku Songsin luova kehittäjä Tom Frisk kertoi luennollaan, että kappaleen menestys on 70-prosenttisesti tekstistä kiinni (Frisk, luento Metropolialla 3.4.2016). Vaikuttaa siis, että loppujen lopuksi artistin tie kansan suosioon ja radiosoittoon lähtee kuitenkin aina biisistä. Ilman hyvää biisiä on hankala saavuttaa tällaista menestystä. Ja juuri radiosoitto on monen nykyajan popartistin tähtäimessä, ja ehkä yleisin menestyksen mittari tavallisen ihmisen mielestä. Ilman radiosoittoa popartisti jää helposti tuntemattomaksi tavallisen kansan keskuudessa.

13 Pohdinta

Kaupalliseen radiosoittoon ja julkisuuteen pyrkivä artisti joutuu miettimään monenlaisia kysymyksiä. Miksi haluan tätä kaikkea? Haluanko kenties vain tuoda itseäni esille? Mitä hyötyä siitä minulle, tai muille, loppujen lopuksi on? Onko tämä vain kanava toteuttaa narsistisia piirteitäni? Oman motiivin miettiminen on hyödyksi, teki sitten mitä tahansa. Törmäsin YouTubessa sattumalta videoon, jossa rajatilakokemuksen läpi käynyt Chérie Aimée antaa strategisia ohjeita sosiaalisen median käyttämiseen oman liiketoiminnan hyväksi. Viidestä vinkistä viimeinen oli: Tiedä, miksi teet sitä, mitä teet. (Aimée, video, 2016.) ”Sillä, mitä teet” tarkoitetaan tässä yhteydessä omaa (esimerkiksi ammatillista) tavoitetta.

Aloin saman tien miettiä kysymystä. Ymmärsin, että haluan tehdä musiikkia tavallisille ihmisille. En vain muusikoille, en vain marginaalimusiikkia kuunteleville, vaan ihan tavallisille perheenäideille ja -isille. Ja ymmärsin, että syy siihen on se, että haluan auttaa heitä tulkitsemalla heidän tunteensa. Haluan tuoda päivänvaloon ne tunteet ja kokemukset, mitä ei ehkä uskalleta ääneen kertoakaan, mitkä piilotetaan muilta, milloin torjumisen pelosta, milloin jostakin muusta syystä. Haluan olla se, jonka taiteen ja tulkinnan kautta nämä tunteet ja kokemukset tulevat esiin, ja näin kuulija saa nähdä, että joku tajuaa ja ymmärtää, mitä he käyvät läpi. Tämä antaa heille tunteen, että he eivät ole yksin, ja että heidän tunteensa ja kokemuksensa on normaali, hyväksyttävä, sallittu, eivätkä he ole millään tavalla ”viallisia” ihmisiä. Tämä oli minulle hyvin tärkeä oivallus, joka tulisi kenties viitoittamaan koko uraani tästä lähtien. Mielestäni artistille kuin artistille on tärkeää juuri oman motiivinsa itselleen selvittäminen. Se luo pohjan koko taiteelle, ja antaa syyn jatkaa artistin tiellä.

Opinnäytetyön tavoitteena oli kuvata kappaleen musiikkivideoksi työstämisen työvaiheita yleisellä ja henkilökohtaisella tasolla ja vastata mielessäni herääviin kysymyksiin. Tavoitteena oli myös kuvata henkilökohtaista prosessia lauluntekijästä artistiksi. Onnistuin luomaan toimivan musiikkivideokokonaisuuden sekä suunnittelemaan oman artistiuteni raamit. Onnistuin hakemaan itselleni uutta tietoa ja kasaamaan artistitietoutta myös muille. Työn merkitys on minulle henkilökohtaisesti suuri. Koin vastanneeni alussa esitettyihin kysymyksiin ja selkiytin itselleni omat motiivini, joka lisäsi itsevarmuuttani muusikkona ja artistina.

Haasteellisinta projektissa oli lähteiden löytäminen, työn autoetnografisen luonteen vuoksi. Työni aiheita, erityisesti artistiutta muusikon näkökulmasta, ei ole tutkittu kovinkaan paljoa, joten jouduin tukeutumaan pitkälti nettiartikkeleissa ja -videoissa oleviin haastatteluihin. Löysin kuitenkin haastatteluja, joissa oli haastateltu tämän päivän tunnettuja ja kokeneita alan ammattilaisia, ja sain näiden haastatteluiden ansiosta kasattua opinnäytetyöhöni hyödyllistä tietoa myös muille. Toivon, että työni toimii apuvälineenä samanlaisia kysymyksiä pohtiville artisteille ja artistiksi aikoville muusikoille.

Lähteet

- Ahoniemi, Carla. Manageri. Manage Me Oy. Helsinki. [Verkkohaastattelu] 21.7.2018. Saatavuus <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/cheekin-manageri-vinkkaa-miten-tullaan-supertahdeksi-turha-haluta-vain-julkikseksi/6997338#gs.5OttGjY> (katsottu 18.10.2018)
- Aimée, Cherie. Brändäysasiantuntija. 5 Key Solutions to The Biggest Mistake You Are Making Online. 2016 [Verkkodokumentti] Saatavuus <http://cherieaimee.com/busting-out-of-obscurity-to-rise-above-the-noise/> (katsottu 29.10.2018)
- Bochner, Ellis 2000. The Handbook of Qualitative Research (2nd edition). Los Angeles: SAGE Publications.
- Eroma. Artisti. Eroma-dokumentti osa 1: Pimeät kuukaudet. 30.10.2018 [Verkkodokumentti] Saatavuus <https://youtu.be/qS7z32mDvas> (Katsottu 30.10.2018)
- Eroma. Artisti. Eroma-dokumentti osa 2: Levy-yhtiöistä vastataan. 31.10.2018 [Verkkodokumentti] Saatavuus <https://youtu.be/OaK5OJGVAS0> (Katsottu 31.10.2018)
- Fiskars Village. Viljamakasiinin esittely Fiskars Villagen sivuilla. Saatavuus https://www.fiskarsvillage.fi/fi/nae_ja_koe/arkkitehtuuri/viljamakasiini (luettu 30.8.2018)
- Frisk, Tom 2016. Luova kehittäjä. Kaiku Songs. Helsinki. Luento 3.4.2016.
- IFPI ja Teosto 2017. Ikä musiikin kulutuksen ylivoimainen ykköselittäjä. Helsinki: Teosto ja IFPI.
- Immonen Jukka 2016. Silja Massan kirjoittaman artikkeli "Miten erottua Jannasta, Manasta ja Sannista? Suomeksi levyttävä naispoppari on ison haasteen edessä". Yle. [Verkkodokumentti] Saatavuus: <https://yle.fi/uutiset/3-9296914> (Luettu 18.10.2018)
- Larmola, Kivi 2013. Artikkel "Esi tuotanto". Rytmimanageri [Verkkodokumentti] Saatavuus: <https://www.rytmimanageri.fi/esituotanto-kivi-larmola/> (luettu 27.11.2018)
- Puljujärvi, Peppi 2015. Sofia Tawastin kirjoittama artikkeli "Omakustanteella YleX:n soittolistalle – näin se onnistuu". Yle. [Verkkodokumentti] Saatavuus: <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2015/01/23/omakustanteella-ylexn-soittolistalle-nain-se-onnistuu> (Luettu 18.10.2018)

Haastattelut

Sarriola, Henna. Biisintekijä. Kaiku Songs. Helsinki. Haastattelu 21.9.2018.

14 Liitteet

Ruusut-kappaleen musiikkivideo

Ruusut-kappaleen musiikkivideon julkaisemisesta tiedotetaan Maija Karoliinan artistisivuilla: www.facebook.com/maijakaroliinamusic sekä Instagramissa: www.instagram.com/maijakaroliinamusic

Ruusut-kappaleen esituotantonäytteet toimitettu vain opinnäytetyön arviointitarkoituksessa arvioijille.

